

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 404/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Perhács s. r. o., Jelenec 353, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. JUDr. Zoltán Perhács, PhD. proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 S 27/2015 zo 7. septembra 2016 a postupu a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Sžik 2/2017 z 30. apríla 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. júla 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uzneseniami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na ďalšie konanie. Zároveň žiada priznanie primeraného finančného zadost'učinenia a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 29. novembra 2014 žiadosť o sprístupnenie informácií podľa § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“) Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), postúpenú 4. decembra 2014 Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“). Žiadala o poskytnutie informácií, a to, či boli v období od 1. januára 2009 do dňa podania predmetnej žiadosti voči nej použité informačno-technické prostriedky (ďalej aj „ITP“) podľa Trestného poriadku alebo ustanovení zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia

pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 166/2003 Z. z.“) a či boli v tomto období dve účastnícke stanice (telefónne čísla) registrované na ňu odpočúvané.

3. Prvostupňový správny orgán – okresný súd ako povinná osoba rozhodnutím č. k. Spr. 6278/2014 z 10. decembra 2014 žiadosti sťažovateľky nevyhovel z dôvodu, že charakter požadovaných informácií nedovoľuje ich sprístupnenie podľa § 8 zákona č. 211/2000 Z. z., keďže ide o informácie, ktoré tvoria utajovanú skutočnosť. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie 9. januára 2015, o ktorom rozhodol krajský súd ako odvolací orgán rozhodnutím č. k. Spr. 6012/15 z 19. januára 2015 tak, že odvolanie odmietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

4. Sťažovateľka podala na krajskom súde 26. januára 2015 správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu krajského súdu sp. zn. Spr. 6012/15 v spojení s rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 6278/2014, ktorú krajský súd zamietol ako nedôvodnú podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“). Proti tomuto rozsudku podala kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd ako kasačný súd rozsudkom č. k. 2Sžik/2/2017 z 30. apríla 2020 tak, že kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú podľa § 461 SSP.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu v spojení s napadnutým rozsudkom podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že označené súdy nechali bez povšimnutia zásadné námietky sťažovateľky, resp. nedali odpoveď na sťažovateľkine kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky, ktorých posúdenie bolo pre rozhodnutia rozhodujúce, postupovali príliš formalisticky a takýmito nesprávnymi procesnými postupmi znemožnili sťažovateľke uskutočniť jej procesné práva, a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6. Sťažovateľka namieta, že v obdobnej právnej veci (totožný predmet a totožný právny zástupca) najvyšší súd rozsudkom č. k. 4Sžik/1/2018 zo 14. januára 2020 rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodov, ktoré vo svojej kasačnej sťažnosti namietala aj sťažovateľka, čo sťažovateľka považuje za rozporné s elementárnymi zásadami spravodlivého procesu.

7. Zo značne rozsiahlej argumentácie sťažovateľky ústavný súd vyabstrahoval tieto okruhy sťažnostných námietok:

a) nedostatočné odôvodnenie splnenia formálnej a materiálnej podmienky utajenia v rozhodnutí o nesprístupnení informácií (nemožno iba doslovne a mechanicky zopakovať všeobecnú charakteristiku utajovanej skutočnosti), z odôvodnenia povinnej osoby skutočne nevyplývajú konkrétne dôvody a logické závery, ktoré by mali presvedčiť sťažovateľku o formálnych a materiálnych prekážkach brániacich v sprístupnení ňou požadovaných informácií [(bod 8 písm. a) – b) ústavnej sťažnosti];

b) v odôvodnení rozhodnutia mala povinná osoba uviesť: ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a ako použila právne predpisy,

na základe ktorých rozhodovala (teda nie len konštatovanie, že informácie sú chránené podľa určitej smernice), v ktorej časti sú požadované informácie utajovanou skutočnosťou a akými úvahami sa riadila, pri informáciách, kde musí byť pre ich nespřístupnenie splnených viacero podmienok, musí uviesť, prečo považuje za splnené všetky tieto podmienky informácií [(bod 8 písm. m) – n) ústavnej sťažnosti];

c) právnenému názoru sťažovateľky o tom, že informácie o použití informačno-technických prostriedkov sú v skutočnosti utajované iba do skončenia použitia ITP, zodpovedá to, že po vykonaní policajnej akcie, teda po skončení použitia ITP neexistuje žiaden relevantný právny, rozumný a logický dôvod ďalšieho utajovania podkladových materiálov a predovšetkým príkazu či súhlasu na použitie ITP. Preto by rozhodnutia – príkazy či súhlasy príslušných sudcov mali byť odtajnené a následné doručené dotknutým osobám ako garancia ochrany pred nelegálnym použitím ITP [(bod 8 písm. c – g) ústavnej sťažnosti];

d) nemožnosť sa reálne a účinne brániť proti prípadnému nelegálnemu použitiu ITP (to, že sudca dal súhlas na použitie ITP, samo osebe neznamená, že v skutočnosti splňa všetky formálno-právne zákonné podmienky), keď povinná osoba požadované informácie nespřístupnila a svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnila [(bod 8 písm. h) – l) ústavnej sťažnosti];

e) protiústavnosť zákona č. 166/2003 Z. z., ktorý neobsahuje žiadne ustanovenia, ktoré by orgánom verejnej moci ukladali povinnosť po uplynutí určitej doby po použití odpočúvajúcich prístrojov informovať dotknutú osobu [(bod 8 písm. o) ústavnej sťažnosti];

f) požiadavka poskytnutia aspoň minimálnej informácie, či bola sťažovateľka sledovaná orgánmi verejnej moci, o to viac, že ide o závažný zásah do práva na súkromie (v opačnom prípade ide o postup typický pre autoritatívne a nedemokratické režimy) [(bod 8 písm. p) – q) ústavnej sťažnosti];

g) ústava neumožňuje paušálne a kompletne utajenie celého dokumentu alebo celého záznamu – z čl. 26 ods. 4 ústavy vyplýva, že na ochranu legitímnych záujmov postačuje vylúčenie konkrétnych „chránených“, resp. „citlivých“ informácií z dokumentu či záznamu, pričom nespřístupnenie celého dokumentu, ktorý by obsahoval určité informácie, ktoré nie je potrebné chrániť, by bolo v rozpore s ústavnou požiadavkou proporcionality pri obmedzovaní základných práv a s požiadavkou minimalizácie zásahu do ústavného práva na informácie [(bod 8 písm. r) – s) ústavnej sťažnosti];

h) sťažovateľka [s odkazom na § 3 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 215/2004 Z. z.)] spochybňuje, ako by ňou požadované minimálne informácie mohli zapríčiniť poškodenie právom chránených záujmov právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktoré by mohlo byť nevýhodné pre záujmy Slovenskej republiky [(bod 8 písm. v) a x) ústavnej sťažnosti].

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutými rozsudkami správnych súdov (najvyššieho súdu ako kasačného súdu a krajského súdu) vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, čo sa týka odmietnutia poskytnutia sťažovateľkou požadovaných informácií. Jadro sťažnostnej

argumentácie spočíva v predovšetkým v námietke nedostatočného odôvodnenia v spojení s nevzhliadnutím správnych súdov na jej námietky, čím bol postup správnych súdov formalistický a ich závery nepreskúmateľné. Z obsahu ústavnej sťažnosti dominuje požiadavka sťažovateľky na dôsledné odôvodnenie neposkytnutia informácií o jej tajnom sledovaní mocenskými zložkami štátu. Ako podporný argument sťažovateľky zodpovedajúci jej právnym názorom k danej problematike ústavný súd považuje jej požiadavku poskytnutia minimálneho štandardu ňou požadovaných informácií v okamihu po skončení použitia ITP v súlade s princípom proporcionality na účel ochrany pred prípadnou nelegálnosťou použitia ITP.

9. Ústavný súd v úvode zdôrazňuje, že návrh na začatie konania obsahoval formálny nedostatok v podobe odkazu na ustanovenia v súčasnosti už zrušeného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, ktorý už tri roky nie je platným a účinným právnym predpisom upravujúcim konanie pred ústavným súdom [(tým je počnúc 1. júlom 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Táto skutočnosť však sama osebe nemá vplyv na posúdenie toho, či je možné návrh prijať na ďalšie konanie, pretože rozhodujúce je, či samotný obsah návrhu spĺňa náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde. Každé podanie totiž ústavný súd posudzuje podľa jeho obsahu (§ 39 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

III.1. K namietanému porušeniu práv krajským súdom:

10. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na princípe subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy). Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody.

11. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti namieta aj rozsudok krajského súdu, proti ktorému podala kasačnú sťažnosť. O jej kasačnej sťažnosti rozhodol najvyšší súd tak, že ju zamietol podľa § 461 SSP.

12. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka mala k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich základných práv – kasačnú sťažnosť (ktorý aj využila), o ktorej najvyšší súd aj rozhodol, čo vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať napadnutý rozsudok krajského súdu. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56

ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv najvyšším súdom:

13. V zmysle čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti a nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu všeobecne súdy vyvodili. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

14. V naznačených súvislostiach treba poukázať aj na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (IV. ÚS 127/2012). Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozhodnutím krajského súdu a zároveň v kontexte s rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali. Účelom správneho súdnictva nie je náprava akejkoľvek nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná (III. ÚS 502/2015).

15. Bezpečnosť štátu je ústavnou chránená hodnota (čl. 1 ods. 1 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov; čl. 7 ods. 3 ústavy). V tomto duchu zákonodarca často pristupuje k právnej úprave konkrétnych oblastí spoločenských vzťahov dotýkajúcich sa bezpečnosti štátu, kde nie sporadicky priamo v texte právnej úpravy vyváža ústavne chránenú hodnotu bezpečnosti štátu na jednej strane a ústavou chránené základné práva subjektov práva, akcentujúc bezpečnosť štátu na strane druhej (II. ÚS 480/2014). Zákonodarca sčasti uprednostní bezpečnosť nielen z hľadiska jej samej, ale aj z hľadiska utajenosti spravodajských informácií, preto existuje právna úprava, kde v konfrontácii s bezpečnosťou štátu uprednostní zákonodarca napr. len ochranu života a zákaz mučenia (čl. 16 ods. 2 ústavy, kde zákaz mučenia je reglementovaný ako absolútne ľudské práva, ktoré nie je možné obmedziť ani v záujme bezpečnosti štátu).

16. Uvedené východiská sa týkajú aj právnej úpravy v oblasti utajovaných skutočností a rovnako sú zohľadnené v rámci poskytovania informácií verejnosti a slobodného prístupu k nim zo strany verejnosti samotným zákonom č. 211/2000 Z. z. (m. m. II. ÚS 118/2018). Zákonodarca na podklade

§ 8 zákona č. 211/2000 Z. z. vyvážil záujem o ochranu utajovaných skutočností (v širšom o bezpečnosť štátu) a práva na informácie práve v prospech ochrany utajovaných skutočností (resp. v prospech bezpečnosti štátu čl. 26 ods. 4 ústavy), avšak s tým dôvetkom, že nesprístupnenie informácie sa musí v zmysle § 12 zákona o slobode informácií (ktorému ako „podklad“ slúži čl. 26 ods. 4 ústavy) realizovať len v nevyhnutnej miere potrebnej na ochranu utajovaných skutočností zákona o slobode informácií (všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon; oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod nesprístupnenia).

17. Ústavný súd dodáva, že ochrana správnymi súdmi je v predmetnej oblasti značne limitovaná, keďže sú povinné takúto právnu úpravu rešpektovať a v zmysle nej postupovať, a preto môže vzbudzovať u adresátov právnych noriem pocit nedostatočnej ochrany ich práv. Treba však priznať, že oblasť bezpečnosti štátu sa blíži k otázkam politickým, kde býva súdna diskreícia obmedzená (m. m. II. ÚS 480/2014, II. ÚS 675/2017, IV. ÚS 308/2011 II. ÚS 118/2018).

18. S ohľadom na skutkový a právny stav vo veci sťažovateľky bola kľúčová odpoveď na otázku, či nesprístupnenie sťažovateľkou požadovanej informácie zo strany povinnej osoby s odkazom na utajovanú skutočnosť má oporu v aplikovateľnej právnej úprave utajovaných skutočností (v oblasti bezpečnosti štátu). Vyhodnotiť položenú otázku bolo povinnosťou primárne správnych súdov, na ktoré sa sťažovateľka obrátila, avšak s ohľadom na zákonom stanovenú diskreáciu správnych súdov v oblasti utajovaných skutočností (bezpečnosť štátu) a práva na informácie a s vedomím, že zákonodarca sám vyvážil najmä na základe § 8 zákona č. 211/2000 Z. z. stret záujmu o ochranu utajovaných skutočností a záujmu o ochranu práva na informácie zo strany verejnosti v prospech ochrany utajovaných skutočností.

19. Povinná osoba žiadosť sťažovateľky o sprístupnenie požadovanej informácie odmietla poskytnúť, odvolávajúc sa na § 2 ods. 3, § 3 ods. 1, § 5 ods. 1 a § 8 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. [v súbehu s § 2 písm. a), b) a c) zákona č. 215/2004 Z. z. s § 119 ods. 2 Trestného poriadku a s § 1 ods. 1 písm. j) Nariadenia vlády č. 216/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú oblasti utajovaných skutočností (ďalej len „nariadenie vlády č. 216/2004 Z. z.“)]. Povinná osoba ďalej konštatovala splnenie formálnej podmienky odôvodňujúcej nesprístupnenie informácií, ku ktorej došlo v zmysle § 1 písm. j) nariadenia vlády č. 216/2004 Z. z., keďže utajovaná skutočnosť patrí do oblasti použitia ITP, v spojení s § 119 ods. 2 Trestného poriadku, pričom dôkaznými prostriedkami sú aj informácie získané použitím ITP. Splnenie materiálnej podmienky odôvodňovala záujmom Slovenskej republiky, ktorý je potrebné chrániť, v súvislosti s prebiehajúcim trestným konaním (bod 3 – 4, bod 8 rozsudku krajského súdu). Citovanú interpretáciu aplikovateľných právnych noriem vzhľadom na žiadosť o sprístupnenie informácie zo strany sťažovateľky si osvojili aj správne súdy s akcentom najvyššieho súdu, čo sa týka daného údaju, správy alebo informácie ako dôkazného materiálu v zmysle § 119 ods. 2 Trestného poriadku (bod 37 napadnutého rozsudku).

20. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd postupoval v medziach svojej právomoci a že jeho závery (v spojení so závermi krajského súdu) týkajúce sa aplikácie a interpretácie príslušných právnych noriem sú pre ústavný súd postačujúce. Pokiaľ správne súdy podriadili nesprístupnenie sťažovateľkou požadovaných informácií pod ustanovenia o nesprístupňovaní utajovaných informácií podľa § 8 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v spojení so zákonom č. 215/2004 Z. z.

a s Trestným poriadkom (v rozsahu bodu 19 tohto uznesenia), zásadne nemožno takýto postup a formuláciu právnych záverov označiť za arbitrárny v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom na zistený skutkový stav.

21. K sťažovateľkou namietanému nevzhliadnutiu správnych súdov na jej námietky ústavný súd konštatuje, že krajský súd (body 23, 25, 26, 27) a rovnako aj najvyšší súd (bod 38) sa uplatnenými námietkami zaoberali a zaujali k nim stanoviská, ktoré podľa ústavného súdu nejavia známky ústavnej nekonformnosti. V súvislosti s povinnosťou súdov odôvodňovať svoje rozhodnutia ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že podľa jeho ustálenej judikatúry, ktorá odráža zásadu riadneho výkonu spravodlivosti, by sa v rozsudkoch súdov mali primerane uvádzať dôvody, z ktorých vychádzajú. Rozsah, v akom sa uplatňuje táto povinnosť odôvodnenia, sa môže líšiť podľa povahy rozhodnutia a musí sa určovať na základe okolností prípadu. Aj keď čl. 6 ods. 1 dohovoru ukladá súdom povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, nemožno ho chápať tak, že si vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument (García Ruiz proti Španielsku, rozsudok Veľkej komory ESLP z 21. 1. 1999, č. 30544/96, bod 26 a tam odkazovaná judikatúra).

22. V tomto smere ústavný súd za zásadné a z ústavného hľadiska za dostatočné považuje daný dôvod nesprístupnenia informácie na základe relevantných právnych predpisov v spojení s identifikáciou materiálnej a formálnej podmienky nesprístupnenia predmetnej informácie, čo vytvára právny základ rozhodnutia a zároveň vylučuje svojvoľnosť.

23. Aj napriek dostatočnej miere ústavnej udržateľnosti napadnutých rozhodnutí správnych súdov ústavný súd považuje za nevyhnutné „popraviť“ názor krajského súdu v bode 23 rozsudku, podľa ktorého správne orgány zvolili postup nad rámec § 8 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z., keď popri odkaze na daný právny predpis náležite odôvodnili splnenie materiálnej a formálnej podmienky. Vo vzťahu k takto formulovanému odôvodneniu ústavný súd tvrdí, že rozhodnutie o odmietnutí žiadosti o sprístupnenie informácií, ktoré presvedčivo nevysvetľuje splnenie formálnej a materiálnej podmienky utajenia, je potrebné považovať za nezákonné. Dôvodné je rozhodnutie, ktoré materiálne, a nie iba formálne splní podmienky pre odmietnutie poskytnutia informácie. Potrebu utajovať požadovanú informáciu nemožno zdôvodniť iba všeobecným a abstraktným konštatovaním, že jej sprístupnením by došlo k ujme na záujmoch Slovenskej republiky (rozsudok najvyššieho súdu č. k. 5 Sž/1/2009 z 3. novembra 2009).

24. Ústavný súd aj napriek uvedenému však nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval právne závery najvyššieho súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného

práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

25. Na základe už uvedeného ústavný súd musel ústavnú sťažnosť sťažovateľky namietajúcej porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, keďže neidentifikoval žiadne porušenie sťažovateľkou označeného základného práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 8. júla 2022

Miloš Maďar
predseda senátu